

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1902, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 272. — STEV. 272.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 19, 1928. — PONDELJEK, 19. NOVEMBRA 1928.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI

Napetost med Anglijo in Zdr. državami.

ANGLEŠKO ČASOPISJE OSTRO NAPADA PREDSED. COOLIDGE-A

Angleški tedniki strogo kritizirajo Coolidgea. — Eden njih je izjavil, da je bil njegov govor na Dan premirja "Peckniffian Guff". — David Lloyd George pod hudim ognjem. — Rajstag je glasoval, da zgradi prvo bojno ladjo iz leta 1918.

LONDON, Anglija, 18. nov. — Literarni tedniki Anglije so danes zelo pretiravali "šok", katerega je dobila Anglija vsled govora predsednika Coolidgea na Dan premirja.

List The New Statesman je bil najbolj izrazit v svojih izjavah. Priobčil je poseben uredniški članek z naslovom: — Peckniffian Guff. — Saturday Review, Nation in celo Spectator, ki je najbolj odločni zagovornik prijateljske politike, se je pridružil kritikam izjav predsednika.

Spectator pravi, da je prišel govor kot šok za one Angleže, ki niso opazovali skrbno znamenj iz Amerike. Za druge pa ni bil govor nikako presenečenje, pač pa mora biti za vse stvar globokega obžalovanja.

Saturday Review izjavlja, da je govor predvsem dragocen radi svoje odkritosti. — Nobene vrjetnosti ni, da bi bil Mr. Hoover tako tolerant napram evropskim slabostim kot sedanji stanovalec Bele hiše.

Nation pravi, da je prečital Mr. Hoover govor v obliki osnutka in da ga je vsled tega smatrati za formalno ugotovilo zunanje politike, katero bo sprejela nova administracija.

NEWCASTLE, Anglija, — Članke David Lloyd Georgea, liberalnega voditelja, za liste izven Anglije, katere je napadel pred par dnevi ministrski predsednik Baldwin v poslanski zbornici, je obsojal tudi Earl Winterton, podtajnik za Indijo, v svojem tukajšnjem govoru. Earl Winterton je rekel, da je Lloyd George napadel Francijo potom inozemskega časopisja na obsojanja vreden način.

Pod dostojanstvom prejšnjega ministrskega predsednika in sovražno interesom dežele je, da bo še nadalje pisal članke za inozemske liste glede takih predmetov kot je mornariški dogovor, glede katerega je pokazal "najbolj obžalovanja vredno nevednost", je rekel podtajnik. — Edini rezultat je bil, da so postali Francozi skrajno ogorčeni.

OXFORD, Anglija, 18. nov. — David Lloyd George je dal v nekem govoru v Oxford vseučilišču izraza svojemu upanju, da bo angleško-francoski mornariški dogovor za vedno izginil. Vojnočasni ministrski predsednik se je poslužil pereh izrazov, ko je razpravljal o razorožvalni politiki Baldwinove vlade.

Mornariški dogovor se je po pravici imenoval kompromis, — je rekel, — ker je kompromisiral našo čast in mir sveta. Jaz upam, da je izginil za vedno.

Dokler nadaljujemo z velikimi oboroževanji vspricho naši obljubljeni besedi, je dogovor glede Lige narodov, Locarno pogodba in Kelloggov pakt slepil in prevara.

Dočim pa postajajo naši odnosi z Evropo gorkejši, postajajo naša oboroževanja večja. Čela Evropa je zaposlena pri tem in celo predsednik Coolidge se je pridružil. Čakal bom, da vidim, kaj pomenja Locarno in dokler ne bo Nemčija zahtevala arbitracije v Porenski. To bo resnična preizkušnja.

Izvedel sem, da so naši odnosi s Francijo in Nemčijo boljši kot so bili kedaj poprej. Jaz želim, da bi mogel reči, da so naši odnosi z Ameriko boljši. Vznemirjen sem radi položaja. Narodi brusijo svoje nože ob temelje svetišča miru.

BERLIN, Nemčija, 18. nov. — Grajenje prve nemške bojne ladje iz leta 1918 se bo nadaljevalo

AMERIŠKA MORNARICA BO POMAGALA PRI PREISKAVI

Mornarica je poslala radijski rekord potopljene ladje zveznemu pravdniku Tuttleu ter ponudila svojo pomoč pri oficijelni preiskavi glede vzroka nesreče.

WASHINGTON, D. C., 18. nov. — Vsa sporočila, pobrana od mornariških radijskih postaj ob Atlantiški obali in od mornariških ladij na morju, ki se tičejo potopa parnika Vestris, so bila poslana včeraj zveznemu pravdniku Tuttleu vsled sodniškega povelja, da porabi ta material v preiskavi.

Sporočila so bila od mornariškega departamenta, v pričakovanju take prošnje ter so bila poslana z registrirano pošto včeraj popoldne. Uradniki so izjavili, da ni dosti teh sporočil, a odklonili razkriti njih vsebino, trdeč, da so radijska postava njih tajnost. Sodniško povelje pa je bilo izdano vsled prošnje Mr. Tuttlea.

Nadaljne informacije, ki se nahajajo v posesti mornarice in se tičejo nesreče, kot naprimer izpovedi preživelih, bodo baje na razpolago vsakemu oficijelnemu preiskovalnemu zastopstvu, ali ameriški ali pa angleškemu, seveda na prošnjo.

Uradniki pa so izjavili, da ne vedo razven radijskih sporočil in posebnega poročila bojne ladje "Wyoming", ki je pomagala pri reševanju, za nobeno drugo stvar, ki bi pomagala oblastim v njih preiskavi.

Nesreča bo najbrž zagotovila odobrenje kongresa za apropiacijo v decembarskem zasedanju v znesku \$100,000. Tozadevni predlog je stavil predsedniku Coolidge za stroške ameriške delegacije k mednarodni konferenci, sklicani v London tekot prihodnje spomladi, da se revidira konvencija iz leta 1914 glede varnosti življenja na morju.

Odškodninska konferenca.

LONDON, Anglija, 16. nov. — Čeprav niso še vse priprave dovršene, je bilo danes vendar avtoritativno objavljeno, da se bo sestala sredi decembra v Berlinu predlagana konferenca izvedenev glede vojnih odškodnin.

Winston Churchill, angleški finančni minister, bo najbrž stal na čelu angleške delegacije, če bodo to dopustila pravila.

100 komunistov na Kitajskem ubitih.

HONGKONG, Kitajska, 16. novembra. — Dva dni trajajoča bitka v Fayuen okraju se je končala, ko je bilo sto komunistov ubitih. Vse kot dvesto komunistov pa je bilo ujetih od nankinških čet. Dotični okraj je bil že dolgo časa opora komunistov.

vsled zavrnitve socijalističnega predloga, naj se posveti skladi, dovoljene v ta namen, v druge svrhe. Izid glasovanja je bil: za 255 glasov, proti 203. — Osem članov nemške kmečke stranke se je vzdržalo glasovanja.

Večina 52 glasov za zavrnitev predloga je avtomatično uničila druge predloge v tem oziru. Čeprav so bili kancelar Mueller in njegovi tovariši poraženi, to še ne pomenja, da bo kabinet odstopil. Zavrnjenega predloga ni stavila vlada kot taka, temveč socijalistična stranka. Ugled socijalnih demokratov v koalicijski pa ne bo s tem povečan.

UMETEN BOMBAŽ V ANGLIJI

"Umeten bombaž" raste na angleških tleh. — Majhen ptiček je razkril skrivnost cenejšega proizvoda.

LONDON, Anglija, 18. nov. — Nova romanca v angleški industriji, ki spominja na uvedbo gumijevih plantaž v Malazijo, je vsebovana v objavi, da raste sedaj tri do štiri milijone funtov "umetnega bombaža" v Angliji in da bo ta bombaž na razpolago julija meseca prihodnjega leta za angleške bombažne predilnice po 12 centov za funt.

To pomenja prihranek 25 milijonov centov pri sedanji ceni resničnega bombaža. Zagotavlja pa se, da ustreza novi produkt vsaki zahtevi, katero stavlja bombažna industrija na surovino.

Tajnost novega produkta je razkril angleškemu raziskovalcem majhen ptiček. Pred osmimi leti so opazovali v angleški Guiani tega majhnega krilatega rokodeleca, kako je gradil svoja gnezda z materialom, ki je izglejal kot bombaž. Preiskava pa je pokazala, da je ptiček pobiral rastline gotove vrste. Semena in korenine te rastline so prenesli v Anglijo ter jih posadili v zemljo Essex in Sussex, ki je malo vredna za kaj drugega. Rastlina je dosegla višino sedmih čevljev.

Lastniki bombažnih predilnic v Lancashire in Yorkshire so bili pripravljeni sprejeti ta novi produkt, ko so ga jim pokazali. Objavljeno je bilo, da bo v par letih zraslo dovolj novega prediva, da se bo lahko založilo celo angleško bombažno industrijo.

"Umetni bombaž" je mogoče prestati z obstoječimi bombažnimi stroji. Predivo je mogoče mešati s svilo, volno ali umetno svilo ter sprejme približno eno tretjino manj barve kot pa resnični bombaž.

TRAGEDIJA PO UGRABLJENJU NEVESTE

Tatvina deklice se je končala z umorom. — Mladič je bil takoj aretiran ter vkovan v železje.

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. novembra. — Odvedenje neveste, kot se ga še vedno poslužujejo zaljubljeni fantini v Jugoslaviji, je dovedlo do tragedije, ki je razburila ves narod.

Izza pradavnih časov je obstajala v kmečkih okrajih navada, da je snubač v slučaju, da mu stariši niso hoteli dati svoje hčerke, prišel ponoči s skupino prijateljev ter nasilno odvedel deklico. Tak slučaj se je pripetil Dragomirju Filipoviču, ki je bil na smrt zaljubljen v Milko Jovanovič iz vasi Mislodjina, v bližini Obrenovca.

Ker je zadel na opozicijo Milkega očeta, bogatega kmeta, je prišel Dragomir s svojimi prijatelji v hišo Jovanoviča ta teden, prijel deklico ter jo odvedel v hišo Dragomirja, kjer so pripravili bogato pojedino.

Razjarjeni oče Milke pa je kmalu razkril tatvino svoje najljubše priljubljene hčerke, stvoril reševalni oddelek ter odšel s svojimi sinovi in prijatelji, da dobi deklico nazaj. Udril je s svojimi prijatelji v hišo Dragomirja ter zahteval povrnitev svoje hčerke. Vnel se je seveda takoj spopad, v katerem so igrali veliko vlogo noži in revolverji. Bogoljub Jovanovič, brat deklice, je padel mrtev in šest nadaljnjih je bilo težko ranjenih. Vmešala se je policija. Dragomirja Filipoviča so odvedli vkovanega v železje, da ga sodijo radi umora in tatvine deklice, deklica je jokala za svojimi ljubljemimi in bratovi, vlada pa razmišlja o odredbah, kako bi končala navado ugrabljenja nevest.

Lahi počejo podpore.

RIM, Italija, 18. novembra. — Italija bo skrbela sama za svoje naloge rehabilitacije pokrajin Sicilije, opustošenih od erupcije vulkana Etna.

To je bilo razkrto danes, ko je list Brillante objavil, da je odklonil laški Rdeči križ, na izrečno željo Mussolinija, podporo, katero mu je ponudil Ameriški Rdeči križ za pomoč žrtev.

Končana romanca.

LONDON, Anglija, 18. nov. — Robert Gill, farmer iz Whitehaven in delodajalec Sare Corlett, koje truplo so našli pred enim mesecem na dnu neke luknje z razbito glavo, je izvršil samomor s tem, da si je najprej prerezal vrat ter se nato še obesil.

Policija je še včeraj strogo zadržala Gilla glede deklice.

Turčija zaprla francosko šolo.

CARIGRAD, Turčija, 16. nov. Danes je bilo objavljeno, da je turška vlada zaprla neko francosko samostansko šolo v Smirni, ker je obstajal sum, da so se v njej trije učitelji pečali z versko propagando.

Ameriške šole v Brni so bile zaprte lani leto in prav istega vzroka.

STRAŠEN VIHAR V ANGLIJI IN SEVEROZAPADNI EVROPI

Trinajst ljudi je umrlo, ko so se hiše porušile v Koblencu. — Dvanajst jih je našlo smrt, ko je divjal vihar z naglico 120 milj na uro v Angliji. — Telefonska in brzojavna zveza prekinjena.

WIESBADEN, Nemčija, 18. nov. — Trinajst ljudi je bilo ubitih in trije so bili resno poškodovani, ko je vihar porušil več hiš v Koblencu.

LONDON, Anglija, 18. nov. — Najmočnejši viharji so zadeli Anglijo in Angleški kanal po preteku več kot desetih let, uničili najmanj dvanajst človeških življenj ter povzročili škodo, katero se čeni na več stotisoč dolarjev.

V številnih mestih je dosegla burja naglico 120 milj na uro. Vetrovi so divjali z naglico osmidesetih milj na uro in več, na številnih točkah tok poleg obali.

To je bil najhujši vihar, kar jih je videl London v dvanajstih letih. Pešci so cepali na tla po cestah. Avtomobili so se vračali, okna so bila zdrobljena in drevesa zlomljena.

Telefonske in brzojavne kompanije so sporočile splošno prekinjenje obratovanja. Nemogoče je bilo telefonirati iz Londona v Pariz, Calais, Lille, Basle, Ženevo ali Madrid. Vse te črte so bile prekinjene. Le tri od šestih črt v Bruslju so obratovala.

Prvikrat v zgodovini so bili feriji v bristolskem pristnišču ustavljeni in promet v Angleškem kanalu je bil popolnoma ustavljen, z izjemo čolnov obrežne straže, ki so bili zunaj, da pomagajo potniškim ladjam.

Iz vseh točk so prišla danes poročila o škodi. Veter se je sicer nekoliko polegal, a nevarnost je še vedno navzoča.

Veliki doki v Southhamptonu, kjer pristanejo številni transatlantiški parniki, so bili poškodovani do obsega, ki bo mogoče prekašal \$300,000. V Newport je bilo uničenih petdeset hiš, katere se še gradi. Komunikacije po celnem otoku so bile strašno razrupane.

Sporočila iz Bruselja pravijo, da je bilo več oseb poškodovanih od padajočih dreves. Močni vetrovi so prevladovali po celi Belgiji.

V Parizu je bil mednarodni zračni promet ustavljen, ko so zadelo osmestdeset do devetdeset milj

Sveža morska voda za ribe.

Sveža morska voda bo spunkpana danes v rezervoar newyorškega Akvarija v namenu, da se dobavi morskim ribam najboljše morskno vodo, ki je potrebna za njih uspevanje.

Voda, ki se nahaja krog New Yorka, je preveč okužena od petroleja in ribe ne uspevajo dobro v njej. Nekateri, bolj občutljivi poginejo takoj v taki vodi.

Križarenje Vanderbilta.

MIAMI BEACH, Fla., 18. nov. Jahta J. V. Vanderbilt, "Ara", je odplula danes na osem mesecev trajajočem potovanju krog sveta, na katerem upa ujeti newyorški milijonar redke vrste morskih rib za svojo privatno zbirko in ameriške muzeje.

Mrs. Vanderbilt, ki je izprva nameravala vzeti s seboj le eno strežnico, je pustila v zadnjem trenutku doma je odšla brez vsakega spremstva.

Ustrelil lovca

mesto srne.

CALAIS, Me., 18. novembra. — Erwin Dresser, star 41 let, je bil pridržan za veliko poroto, ker je včeraj smatral nekega drugega lovca za srno ter ga ustrelil.

Glas se, da je oddal nanj celih šest strelcev.

Agitirajte za "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Ameriki.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

33 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE
FEDERACIJE

Danes se sestane v New Orleansu 48. letna konvencija Ameriške Delavske Federacije.

Kot vedno, bodo tudi pri tej priliki podajali delegatje dolgovozna poročila ter govorili o napredku ameriškega delavskega gibanja.

Vsesplošno bodo poudarjali, da je sporazum, ne pa borba cilj Ameriške Delavske Federacije ter da temelji vse njeno delovanje na kompromisih.

Velik štrajk premogarjev, ki se je končal s popolnim porazom delavcev, je bil natovorjen United Mine Workers. Proglašen je bil šele tedaj, ko so baroni odklonili vsako pogajanje ter jasno pokazali, da hrepene po boju.

Izvrševalni odbor je poročal, da se je število članstva povečalo.

Dne 31. avgusta letošnjega leta je imela Federacija 2,896,063 članov, dočim jih je imela lani ob istem času 2,812, 526.

Narastek znaša torej 83,5337, kar je malo za deželo, v kateri je 30,000,000 delavcev, pa je od njih komaj deset odstotkov organiziranih.

V splošnem ima Federacija še vedno 30,000 manj članov kot jih je imela pred petimi leti, in samo 150,000 več kot jih je imela leta 1918.

Pa tudi te številke se le namišljene, ker vsi ti navedeni "člani" ne plačujejo unijskih prispevkov.

Navedba ene same številke zadostuje za utemeljitev te trditve. Ameriška premogarska unija, The United Mine Workers of America je izgubila lani najmanj dvestotisoč članov, imela jih je pa 400,000. Navzlic temu pa izjavlja John J. Lewis, da je število neizpremenjeno.

Istotako je z unijo električarjev. Pravijo, da ima 142,000 članov, toda če jih ima 100,000, jih ima dosti.

Če bi se natančno premotilo vse unije, ki so vključene v Ameriški Delavski Federaciji, bi kazal zaključek, da ima Federacija najmanj pol milijona manj članov kot jih pa navaja njena eksekutiva.

Glavna uradnika, predsednik Green in tajnik Morrison, sta dobro plačana. Prvi dobiva na leto dvanajst tisoč, drugi pa deset tisoč dolarjev plače.

Nadalje je bilo prvemu plačanih za stroške potovanja nad osem tisoč, drugemu pa nad dva tisoč dolarjev.

Potovala sta seveda v organizacijske svrhe, dosegla pa nista skoro ničesar.

Kot na prejšnjih konferencah bodo tudi letos v posebnih resolucijah poudarjali, da je treba ta ali oni o. kraj, to ali ono industrijo organizirati, storilo se pa ne bo dosti ali pa nič.

Letna konvencija, vršča se leta 1926 v Detroitu, je naročila izvrševalnemu odboru, naj organizira industrijo avtomobilov.

Začeli so bili s slabotnimi poskusi, znatnih uspehov pa ni bilo nikjer. Delavci nikake velike tovarne avtomobilov niso organizirani.

Lani je bil v Los Angeles uveljavljen sklep, da je treba uvesti v južnih državah splošno organizacijsko kampanjo.

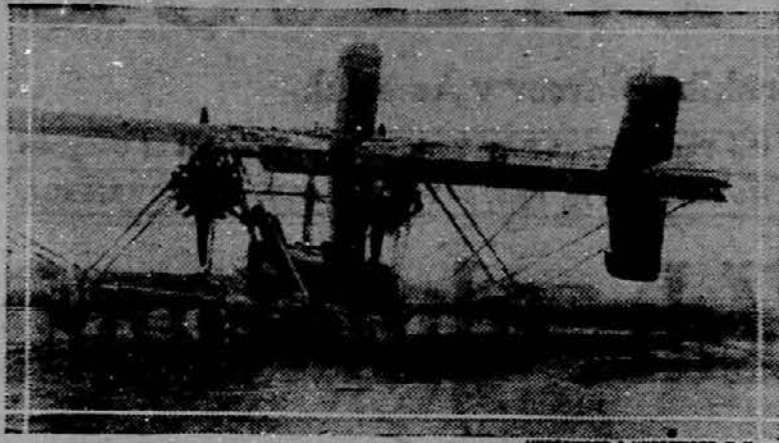
Začelo se je v Piedmont okraju Severne Caroline, in res je pristopilo par tisoč delavcev k organizaciji.

To pa ni navdušilo eksekutiv za velikopotezno kampanjo. Vse so pustili vnemar ter se istotoliko brigali za neorganizirane države na Jugu kot za neorganizirane države na Vzhodu in Zapadu.

Govori bodo krasni in mnogoobeščajoči. Konvencija se bo zaključila z resolucijami, obljubami in sklepi.

V splošnem bo pa vse pri starem ostalo.

SIKORSKIJEV AEROPLAN

ki bo vršil redno potniško službo med californijsko obaljo in California otokom. Na njem je prostora za štirinajst oseb.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Dve smrtni obsodbi.

Meseca avgusta leta 1926 so časopisi obširno poročali o strašnem umoru, ki je bil izvršen v neki gostilni med Staparjem in Somborjem. Ta umor je ondodnemu prebivalstvu še zdaj živo v spominu. Gostilničarja Stanka Jelasića so neke temne noči prosili trije neznanci za prenočišče. Nič hudega sluteci gostilničar jim je odprl. Komaj so pa ti vstopili v gostilno, so že pograbilili gostilničarja in zahtevali, da jim da ves denar. Ko se je gostilničar protivil in ni hotel takoj izročiti denarja, je eden roparjev ustrelil nanj in ga smrtno pogodil. Gostilničar se je zgrudil mrtev na tla. Prisoten je bil tedaj le 9-letni gostilničarjev sin, ki se je pa iz strahu pred razbojniki skril pod posteljo. Trije roparji so po umoru gostilnjubnega gostilničarja premetali vso hišo in našli nekaj tisoč dinarjev. Nato so začeli piti žganje. Tedaj so se domislili, da bi jih gostilničarjev sin mogel izdati, in so ga začeli iskati po vsej hiši. Res so ga tudi našli pod posteljo. Umoriti ga niso mogli, ker je v tistem trenutku nekdo potikal na okno. Kmečki fantje so se vračali s plesa in ker so videli v gostilni luč, so potrkali. Ker ni bilo odziva so fantje hoteli vdreti v gostilno. Med tem so pa roparji že pobegnili skozi zadnja vrata. En ropar je še ustrelil na fante in težko ranil nekoga Tošo Bantobranskega. Nastala je splošna zmešnjava, in ker je bila tema, so roparji pobegnili. Bantobranskega je roparjeva krogla zadela v pljuča in je nekaj dni pozneje podlegel težki poškodbi. Policija je s pomočjo orožništva uvedla obširno preiskavo in slednjič našla črnega roparja v Zagrebu. To je bil neki Brankov. Ko so ga zaslišali, je izdal še svoje tovariše. To so bili Štefan Parčetič, Žarko Slukić, Simon Rezin, Uroš Rezin in Peter Perčetič.

Tudi te je policija v kratkem ujela in jih zaprla. Morilec so prišli meseca februarja pred sodišče v Somborju, ki je obsodilo Brankova in Slukića na smrt na vešilih, ostale pa na večletno težko ječo.

Obtožencem so dokazali razen umora tudi še druge težke delikte. Tedni je zločinska tolpa prišla v drugi pred vzkljeno sodišče v Novem Sadu. Okovane in pod močno eskorto so roparje pripeljali iz Sombora v Novi Sad. Tudi sodno poslopje je bilo močno zastraženo, da bi roparji ne pobegnili.

Po čitanju obtožnice in obsodbe prvostopenjske sodišča so bili roparji zaslišani. Vsi so tajili udeležbo pri umoru, le Štefan Parčetič je priznal, da je umoril gostilničarja.

Vzkljeno sodišče je potrdilo obsodo somborskega sodišča tako, da Štefa Brankov in Slukića končala na vešilih.

Oproščeni morilec.

Nekega dne meseca februarja proti večeru je odšel vojaški godbenik Miha Thiel iz gostilne Franca Garija v Starom Futoku v gostilno Štefana Matice v Novem Futoku. Tu je sedel pri litru vina s svojim prijateljem Jakobom Fiehlom. Po 9. uri sta oba zapustila gostilno in se napotila domov. Kmalu je pa planil Fiehl v gostilno in začel bicati na pomoč.

Orožniki so uvedli preiskavo in ugotovili, da je morilec neki Jože Hiel, ki se je nekaj dni prej sprijel z godbenikom. Oba sta sedela v gostilni in sta se sporekla, kakor je godbenik udaril Hiel večkrat po glavi. Hiel je molče zapustil gostilno. Na tistem je snoval osveto. Usodnega večera sta se godbenik in Hiel srečala v bližini gostilne in med njima je ponovno nastal preprič, ki je končal s smrtno godbenika.

Te dni se je moral Hiel zagovarjati za svoje dejanje pred novosadskimi sodniki. Obtožene je odklonil vsako krivdo in je izpovedal, kako ga je godbenik v gostilni pretepel. Istega večera se je vračal domov in srečal godbenika in ga udaril s palico po glavi. Nato mu je še vzelo samokres, ki ga je imel Thiel pri sebi in se oddaljil, ne da bi vedel, da sta bila udarca s palico smrtna.

Ko so ga obvestili, da je vojaški godbenik mrtev, se je sam javil policiji.

S POMOČJO HIPNOZE

Angleški učenjak dr. Buchanan je opazoval uboge dijake, kako se pripravljajo na izpite. Če dneve in noči sedijo nad knjigami — zlasti če gre za zadnje izpite in če so se prej rajši bavili z drugimi stvarmi nego s študijami. A navzlic takšnemu intenzivnemu študiranju, navzlic neprepanim nočim in vedrom popitem črne kave se jim zdi le prečestokrat, da jo pri izpitu polomijo. Nenadno postavljeno vprašanje, majhna zadržega in kandidat je izgubljen, tudi če ve drugače vse svoje učne knjige na pamet. Pet minut pozneje se mu morda odgovor na vprašanje pojavi sam od sebe, toda tedaj je že prepozno. To vse so psihološko dobro umiljiva dejstva, a če vemo zanje, nam s tem še ni pomagano. Treba bi bilo sredstva, ki bi jih onemogočil. Dr. Buchanan je o tem premišljeval in je končno našel. Njegova metoda obstoji v tem, da kandidata pred izpitom hipnotizira, da mu v hipnotičnem stanju vsugestira misel o popolni koncentraciji in o uspehu pri izpraševanju. Letos je preizkusil svojo metodo nad skupino dijakov, ki so se pripravljali za izpite na cambridgeski univerzi. In uspeh je bil sijajen. Vsi so prestali izpite z odliko, en sam dijak je padel — a tega ni bilo mogoče hipnotizirati. Tako je postalo učenje za en uspeh bogatejše in lažje. V boljši bodo dijaki lahko s mirno vestjo posedali po kavarnah, flirtali, pisali lirčne pesmi, uganjali sport in sploh vse, kar se jim bo ljubilo; samo v odločilnem trenutku se bodo dali hipnotizirati.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V NOV
DEŽAVI

Dopisi.

Farrel-Sharon, Pa.

Kot je bilo že poročano, se bo vršil koncert ene naših največjih slovenskih umetnic, gospe Lovšetove, dne 24. novembra v avditoriju Slovenskega Delavskega Doma. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 75c, otroci pod 14. letom na balkonu plačajo 25c. Vabljeni ste rojaki iz om. kolice, da nas posetijo ta večer, da boste čutili lepe pesmi, ki jih poje ta umetnica. Njen prvi nastop v Clevelandu je bil vse pohvale vruden. Naša pevka je prinesla pesmi v tujino, da jih nam podari kot spomin na slovenske kraje, kjer je nam tekla zibelka. Gospa Lovšetova je hčerka slovenskega naroda, ki ni eden velikih pač pa majhen, in je bil vedno zatiran, vendar je pa ta narod dal lepo število umetnikov in umetnic, ki so šli po svetu ter predstavili našo lepoto, nekateri s svojimi deli, drugi pa s svojimi pesmimi. Vsi so želi pohvalo.

Ameriški Sloveni pomagajo gospe Lovšetovi po svoji moči do največjega uspeha. Pozabimo tiste naše boje in naša nespodobstva ter pridimo skupaj vsi, ker to je le v korist naši umetnici. Dosti Amerikancev bo posetilo ta koncert, zato tudi vi ne ostanite doma.

Po končanem programu bomo po malo poskočili na pravo slovensko muziko. Kegljisce in klobase bodo na razpolago, in če boste pridni, tudi kaj trdega za želedec.

Torej na svidenje dne 24. novembra, v Slovenskem Delavskem Domu.

Rojaki v bližnjih naselbinah, naj kupijo vstopnice pri zastop-

Odpravi
muskularni
hrbtobol

Dobro se prilega hrbtu

ZAKAJ SO NAŠE POŠILJATVE
NAJCENEJŠE IN NAJHITREJŠE?
KER JE NAŠ PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE
ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Čudnosti, ki trivirajo iz poslovanja v velikem obratu, prileže našim strankam v korist.

Naši stroški za poslovanje nakazila so manjši, vso čeno se ceno pri nas niže kot pri agentu ali zavezi, ki mora poslati Vašo nakaznico v izvršnje v New York.

Hitrost našega poslovanja je nedokazljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširno zvezo, da se posreča našim naročnikom največjo pozornost.

Naše denarne nakaznice oddajamo z vsakim listopadnim, ki odpreje iz New Yorka — torej brez zamude in nadaljnega posredovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu "Glas Naroda". Za rneke nad \$200.— računamo primerno nižje ceno, karata vam zadrževalje sporečino predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami izven New Yorka, kar dokazuje, da se lahko okoristi v našem poslovanjem vsak, pa najbje se tako daleč proč od poslovnega središča Amerike.

Pošljite torej Vaše prihodnje denarne pošiljate nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET.

NEW YORK

Peter Zgaga

nikih našega Doma. V Girard jih dobito v Slovenskem Domu, v Bessemer pri rojaku Johan Brglesu, v Alequippa pri Smrekarju, v Warren pri A. Žugu in v Sharonu pa v našem Domu.

Barberton, Ohio.

Po štirimesečni hudi bolezni je dne 2. novembra tukaj umrl John Stražisar. V Ameriki je bival 25 let. Oženjen je bil 13 let. Tukaj zapušča zalujočo, soprogo in tri nepreskrbljene otroke v starosti od 8 do 12 let. Doma je bil iz Begunj, Notranjsko. Star je bil 50 let. Tu v Ameriki zapušča še enega brata in eno sestro, v stari domovini pa očeta in dve sestri.

Pokojni J. Stražisar je bival v Barbertonu 13 let. Bil je marljiv, delaven in tihega značaja. Bil je član društva sv. Martina, št. 44 J. S. K. J., ki mu je preskrbelo dostojen pogreb in pokojnega sobrata spremljeval k zadnjemu počitku. Pogreb je bil 5. novembra po katoliškem obredu.

Naj v miru počiva!

J. Balant.

MRTVEC PRI RULETI

Italijanski veletrgovec Lanzi je bil dokaj običajen gost igralnice v Monte Carlu. Nekega večera je spet sedel za igralno mizo, zamaknjen v usodno kroglo rulete, ki prinaša srečo ali pa propast. Mednarodna denarna elita se sprva ni brigala za bogatega starega Italijana, ki se mu je videlo, da mu ni mnogo do denarja, kajti dobitke je pušal kar na mizi, ne da bi se zmenil zanje. Še nekajkrat je zakrožila ruleta in trgovčevi dobitki so narasli za 50 tisoč frankov. Italijan je nemo zrl predse in se ni ganil. Tedaj pa mu je erupier pogledal v lice in opazil, da je Lanzi mrtev. Po igralnici je završalo, ljudi je popadel neznanjski strah, vse je divje bežalo iz dvorane. Dame so omedlevale in kričale v histeričnih napadih. Zdravnik, ki so ga poklicali k mrtvecu, je ugotovil, da ga je zadela kap... Uprava igralnice je tragedijo izkoristila v svoj prid in zasegla vseh 50 tisoč frankov, ki jih je Lanzi priigral tisti večer. Dedičem, ki jim tako postopanje ni bilo po volji, je vodstvo igralne banke izjavilo, da banka ne igra z mrtveci. Lanzičevi dediči pa so mnenja, da se igra ne vrši niti z živimi niti z mrtvimi, marveč samo z denarjem, ki je vse eno, kdo ga zastavi. Sedaj se dediči tožarijo z banko in se pulijo za denare, ki jih ne oni ne ta niso, potrebni.

Mož in žena sta pripravljala veliko slavo. Slavje petindvajsetletnice skupnega zakonskega življenja. To se, pravi: on je delal, ona je pa komandirala. Vse ji je moral skupaj znesti, floor poribati, stanovanje pospraviti itd., itd.

Slednjič je bila večerja pripravljena. Melce sta sešla in čakala gostov.

Žena je pogledala na uro.

Zdi se mi, da ta ura ne gre prav. Skoči na kornar in pogled, koliko je ura.

In moziček je šel in pogledal.

Naša je petindvajset minut prehitra, — je pokorno javil, ko se je vrnil.

Pomakni kazalec za petindvajset minut nazaj.

Moziček je stopil na stol — ter začel pomikati kazalec nazaj za petindvajset minut.

Pri tem je pa pobožno vzdihnil:

— Oh, zakaj ga ne morem pomakniti nazaj za celih petindvajset let!

Vseprek se prerokuje, da bo prihodnja vojna izvojevana v zraku. Zrakoplovi bodo igrali glavno in takorekoč edino vlogo.

Kdor bo hotel potemtakem obležati na polju slave, bo moral pasti najmanj par sto čevljev glaboko.

— Štedite, štedite, štedite! — se sliši od vsepovsod.

Glej in skrbni za vsak penny, daj rojak. Za dolarje bo že tisti poskrbel, kateri jih bo dobil po tvoji smrti.

Bog ve, kako je bilo italijanskim uradnikom pri sreč, ko jim je Mussofni zapovedal javno razglasiti, da je italijansko časopisje najbolj svobodno na svetu.

Tudi taki pogovori so včas na dnevnem redu:

— Ti, kaj pa dela tisti tvoj so-rodnik, ki si je toliko prizadeval, da bi državno službo dobil?

— Nič ne dela, prav nič.

— Zakaj ne?

— Mu ni potreba. Državno službo je dobil.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Harry Pain:

ROKAVICE

Bil je nekoliko presenečen, ko je videl, da je stopila v trgovino mlada licejka s polno aktivno knjižjo pod pazduho. Toda misli je, da namerava za svojo mamico kaj kupiti.

V resnici pa žabica z rusimi kodri ni imela drugega namena, kakor da bi ubijala čas ter se pozabavala s svojim priljubljenim sportom, da namreč dožene najvišjo mero človeške potrpežljivosti.

"Seveda, gospica," je odgovoril na njeno vprašanje. "Imamo rokavice. Pa kakšne želite? Švedske? Ali gladke kozice?"

"Gladke kozice?" je vprašala deklica ter uprla v prodajalca ne dolžni pogled svojih velikih oči. "Eh, rokavice, sešitih iz kože teh nesrečnih živali ne bi rada nosila."

Optimistično se je nasmehnil. "Gospica, to vam je samo taka označba. Te kozice so navadno iz kože starih kozlov." To ni pošteno.

"Čemu pa potem dajete tako krasno označbo rokavicam, sešitim iz kože starih kozlov? To ni pošteno."

"Dovolite, gospica, ako se bojite, da je bil kozel morda premlad ali kozica prestara, vam lahko pokažem vse druge vrste tega blaga. V tej sezoni nosijo zelo radi rokavice iz velblodje dlake."

"Nimam rada reči, ki jih preveč nosijo."

Prodajalec smehljaj je bil že nekoliko prisiljen vendar je bil še vedno smehljaj. Neomajen v svoji potrpežljivosti, je odgovoril:

"Želite torej raje švedske?"

"Švedske? Kaj pomeni prav za prav ta označba?"

"To je spet naziv za neko vrsto rokavice. Prepričan sem, da vam bodo ugajale."

"Ali je to tudi ime kake živali?"

"Tega žal ne morem sigurno reči. Pokažem vam jih takoj!"

"Eh — toda rada bi vedela, ali so švedske rokavice tudi tako švedske kakor švedske užgalice."

"Gospica, izvor kakega poslovnega izraza je časih težko pojasniti. Tako govorimo "napraviti obrat," vendar pa to ne pomeni

vedno da se človek obrača in če rečemo "prenesti menico" ne mislimo s tem, da jo prenesemo prek knjig pod pazduho. Toda misli je, da namerava za svojo mamico kaj kupiti.

Odprl je skatlo ter položil pred deklico par rokavice.

"Ne," jih je odklonila, "te so preveč temnosive."

Stopil je torej na stol, vzel drugo skatlo in ji pokazal rokavice. ki pa so bile zopet presvetle. Zlezel je na lestvo, izvelkel tretjo skatlo in izbral iz nje rjave rokavice.

Bile so pretemne izginitile je za pulatom, ujel četrto skatlo in ji ponudil rokavice kremenove barve. Te bi se zopet prehitro umazale. Ker pa so potne srage, ki so prodajalcu tekale s čela, zbudile njeno sočutje, se je licejka odločila, da vsame te rokavice.

Hvaležen smehljaj je ožaril prodajalec obraz.

"Par stane 7 šilingov 6 pensov."

"Dobro," je odgovorila, "vzajem eno."

"En par. Prosim."

"Ne, saj vam pravim, eno rokavico, to desno."

Hvaležni smehljaj na prodajalcem obrazu je ugasnil.

"Eh, gospica, to ni mogoče," je dejal odločno. "Nikoli še ni nihče zahteval samo ene rokavice. Parov torej ni mogoče deliti."

"Nikoli nihče ne zahteva samo ene rokavice. To je čudno. Jaz pa potrebujem samo rokavico za desno roko."

"Kaj pa, gospica, naj storimo z levo rokavico?"

"Oprostite, gospod, toda če kupujem rokavice, ne želim nikoli vedeti, kaj storite s tistimi, ki jih ne kupim. V tem primeru potrebujem rokavico za enega svojih stricav, ki je enorok in bi lahko mislil, da ga imam za noreca, če bi dala par."

Prodajalec je razburjen odgovoril:

"Po tem takem, gospica, ni moči ničesar napraviti, zakaj teh rokavice ni mogoče razdeliti."

"Res vas ne razumem. Saj sem vendar pripravljena plačati za to rokavico ceno celega para."

Smehljaj se je spet pojavil na prodajalcem licu.

"Eh da, gospica, že razumem. Tako izpremenli zadevo popolnoma. Z veseljem. Želeli ste desno rokavico, kaj ne? Tako, prosim tukaj je."

Tedaj pa je licejka pograbila svojo aktivno s knjigami in vsa razburjena odločno dejala:

"Pardon, gospod, rekli ste mi, da teh rokavice ne morete razdeliti. Ponovili ste to dvakrat. Zdaj mi pa ponujate desno rokavico."

Vaša izvajanja niso logična in zato sem prisiljena da se obrnem drugam.... Povedati vam moram tudi da se zelo čudim, ko vidim na vaši trgovini napis "Grande specialiste de gants", pa mi ne morete prodati niti ene... Z Bogom, gospod..."

Licejka je graciozno sklonila glavo v pozdrav ter smehljaje odšla. Dve minuti pozneje je gospodična iz blagajne krepčala prodajalca, ki se je bil onemogel zgrudil na tla.

TRAGEDIJA PIJANČEVE

RODBINE

Te dni so odkrili na Dunaju grozen umor, ki je edini v zgodovini dunajske kriminalistike. V nekem pritičnem stanovanju v Buxhangasse, obstoječem iz sobe in kuhinje, so našli truplo, ki je že razpadalo. V truplu so spoznali 37-letnega izvoška Edvarda Schinzla, znanega pretpača in pijanca. V roki je držal revolver, glavo je imel prestreljeno kraj njegove žene Ljudmilo. Nesrečnica je imela s sekiro razklano glavo. Med obema zakonca se našli 9-letno hčerko Leopoldino tudi z razklano glavo, iz katere so izstopili možgani. Ob vznemirjenju postelje so našli 17-letno nezakonsko hčerko Schinzlovo ženo Ljudmilo Kosteletzko, ki je imela tudi razklano glavo.

Polijska preiskava je dognala, da je prišlo do grozne tragedije, ko je Schinzl s sekiro razklal ženi in obema hčerkama glave, potem se je pa ustrelil. Kaj je gnalo pijanca, da se je odločil za grozen čin, ni znano. V stanovanju so našli listek, na katerem je bilo zapisano: Izselitev. Schinzlovi rodini je bilo res nedavno odpovedano stanovanje in sicer zato, ker je mož vsako noč razgrajal in podil rodbino na cesto. Vedno, kadar je prišel pijan domov, je strahovito pretepel svojo rodino, potem je pa vrgel obleko nezakonske hčerke skozi okno, za obleko pa še hčerko samo. Vzrok strahovite tragedije najbrž ne bo deležacija, kajti prva sodna obravnava bi se morala vršiti šele v decembru tako, da bi mogla rodbina ostati v stanovanju še pol leta. Nesrečna rodbina je grozno trpela, toda žena, nikoli ni hotela iskati pri policiji zavetišča in zaščite.

Tedaj ni bilo brzojavnih žic ni podmorskih kablov. Ljudje sa doznali za srečni prihod potnikov mnogo mesecev potem, ko je lajacija zavetišča in zaščite.

Znani baseballski igralci

Tyrus Raymond Gobb je te dni odpotoval na Japonsko s svojimi igralci.

Advertise in "GLAS NARODA"

Ob dveh zjutraj v petek dne 12. oktobra 1929 je mornar imenoma Rodriguez Triana, na miali jadrnici "Pinta", eni od treh Kolumbovih ladij, zaplil: Tierra, Tierra!, kar pomenja: Zemlja, zemlja, in z prstom pokazal v temo na novo obal pet milj daleč, kjer so se temna drevesa vzpenjala nad morjem. Ta mornar je bil prvi Evropejec v nepretrgani zgodovini, ki je zagledal ameriška tla.

Skoraj takoj za tem je sledil stalen pritok priseljencev. Mnogo tisocev pastolovnih in drugih ljudi se ni bala poti čez nepoznato morje, da se naselijo v novo odkritem svetu. Ne znamo, koliko jih je prišlo v ozemlje, ki tvori današnje Združene države, tekom prvih 300 let po odkritju Amerike. Prvo ljudsko štetje, izvedeno leta 1790, je našlo nekaj manj kot štiri milijone prebivalcev. Leta 1920 je število prebivalcev znašalo skoraj 110 milijonov. Od leta 1820 pa do leta 1927 je prišlo v Združene države skoraj 37 milijonov priseljencev in ogromna večina njih je prišla po morju. Mnogi drugi milijoni so prišli preko oceana in se naselili v Centralni in Južni Ameriki in v Kanadi.

Male jadrnice, ki so privlačale nove naseljence v Novi svet, so vršili zgodovinsko vlogo v ustvarjanju Amerike. Dasi ko ladje na jadra obstojale že od pametiveka, malo jih se je kdaj drznilo pred Kolumbov daleč stran od obali. Odkritje Amerike je pospešilo brodogradnjo. Ameriški naseljenci, ki so imeli na razpolago bogato zalogo dobrega lesa, so začeli graditi ladje. Zanimivo je, da je bila prva ladja zgrajena v svrhu, da povede nazaj na Angleško skupino naseljencev, ki so bili razočarani radi izkušnje v Ameriki po jako ostri zimi.

Sredi osemnajstega stoletja pojavili so se skunerji na dva jamba, malo kasneje takozvane paketne ladje in za njimi "clippers", ogromne jadrnice, zgrajene za večjo brzino. Leta 1819 je ladja "Savannah" dospela v Liverpool po vožnji samih 26 dni iz Savannah v državi Georgia. To je prvi parnik, ki je preplul Atlantik in od tedaj je parnik zaporedno iztisnil jadrnice iz prometa.

Leta 1830 je dospelo v newyorško luko 1510 ladij iz inozemskih pristanišč in od teh je bilo 400 parnikov, 700 "brigs", 370 skunerjev in ostale so bile jadrnice manjših tipov. Dovozele so 17 tisoč potnikov.

Tedaj ni bilo brzojavnih žic ni podmorskih kablov. Ljudje sa doznali za srečni prihod potnikov mnogo mesecev potem, ko je lajacija zavetišča in zaščite.

Tja do gradnje velikih železnih ladij v polovici prejšnjega stoletja je bilo potovanje po morju polno nesigurnosti in nevarnosti. Moderne plovce palače, ki tako zlahka preplujejo ocean za pet ali šest dni, so jako malo podobne svojim predhodnicam. Z izumajbo brezžičnega brzojava leta 1896 je to potovanje postalo še dvakrat bolj sigurno, kajti omogočilo je, da more ladja v nevarnosti poklicati druge na pomoč. Mnoge nesreče na morju je preprečil signal S. O. S. (Save Our Ship), s katerim ladja kliče na pomoč bližnje parnike.

Brzina vožnje.

Kolumbus je za vožnjo iz Palosa na Španskem do Mehikega zaliva rabil 61 dni. Ustavil se je na poti pri Kanaških otokih radi popravkov in grenplj je daljavo 3220 morskih milj v 35 dneh, kar je povprečno znašalo 92 milj na dan.

Sedaj se v ladjedelnici v Belfastu gradi novi veliki parnik "Oceanic", ki bo dalji od 1000 čevljev in bo imel tonažo 60.000. Da doseže rekord v brzini, ki ga je Nemčija že imela leta 1897, gradnja se sedaj na Nemškem dve sestinski ladji "Europa" in "Bremer". Ta parnika čista 938 čevljev dolga in povprečno brzina bo

čevljev, dočim nevačna angleška milja znaša 5280 čevljev).

To je bila dobra brzina za tako male ladje, kakor jih je imel Kolumbus. Povprečno prekoatlantsko potovanje po tej progi je tekom minolih 400 let znašalo 25 dni.

Naktere jadrnice, zgrajene v Ameriki, zlasti "Klipperji", so znašale pluti celo po 15 milj na uro. Klipper imenom "Dreadnought" je leta 1859 preplul ocean iz New Yorka do Cape Clear na Irskem v nekaj malega več kot 12 dni. Jadrnica "Severign of the Sea" je dosegla največjo brzino za en dan, ko je na poti z New Yorka v San Francisco nekega dne preplula 437 milj. Ali povprečni čas za vožnjo iz New Yorka v Liverpool je bil 23 do 30 dni. Bilo je tedaj jako zanimivih tekem med klipperji, naloženih s čajem, kolonialnimi mirodijami, kavom, suhim sadjem, itd., na poti iz Kitajske do Združenih držav, kajti brze ladje so zlahka prodajale vse blago, dočim one, ki so prihajale za njimi, so morale dostikrat prodajati pod ceno.

Parniki "The Great Westener" na poti iz Bristol v New York je preplul ocean leta 1838 v 15 dneh, kar se je tedaj smatralo za čudež.

Z napredkom v brodogradnji in z razvojem silnejših strojev, nastala je doba čim dalje večjih parnikov in čas vožnje preko oceana se je znatno skrajšal. Leta 1891 je "Majestic" preplul ocean med New Yorkom in Queenstown — daljava 2780 morskih milj — v 5 dneh in 18 urah. Leta 1908 je nesrečna "Lusitania" dosegla rekord z vožnjo na isti poti v 4 dneh in 15 urah. To brzino je potem "Mauretania" presegla leta 1910 za pet ur.

Vožnja iz New Yorka do Havre v manj kot 6 dneh, od New Yorka do Plymouth v 4 dneh in 21 urah in od New Yorka do Cherbourga v 6 dneh ne smatra se za nič izrednega v teh dneh. Ogromne ladje, kot "Leviathan", more pluti 28 milj in držati stalno povprečno brzino 27 milj.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — YUGOSLAV BUREAU

RAZVOJ OCEANSKEGA POTOVANJA.

Ob dveh zjutraj v petek dne 12. oktobra 1929 je mornar imenoma Rodriguez Triana, na miali jadrnici "Pinta", eni od treh Kolumbovih ladij, zaplil: Tierra, Tierra!, kar pomenja: Zemlja, zemlja, in z prstom pokazal v temo na novo obal pet milj daleč, kjer so se temna drevesa vzpenjala nad morjem. Ta mornar je bil prvi Evropejec v nepretrgani zgodovini, ki je zagledal ameriška tla.

Skoraj takoj za tem je sledil stalen pritok priseljencev. Mnogo tisocev pastolovnih in drugih ljudi se ni bala poti čez nepoznato morje, da se naselijo v novo odkritem svetu. Ne znamo, koliko jih je prišlo v ozemlje, ki tvori današnje Združene države, tekom prvih 300 let po odkritju Amerike. Prvo ljudsko štetje, izvedeno leta 1790, je našlo nekaj manj kot štiri milijone prebivalcev. Leta 1920 je število prebivalcev znašalo skoraj 110 milijonov. Od leta 1820 pa do leta 1927 je prišlo v Združene države skoraj 37 milijonov priseljencev in ogromna večina njih je prišla po morju. Mnogi drugi milijoni so prišli preko oceana in se naselili v Centralni in Južni Ameriki in v Kanadi.

Male jadrnice, ki so privlačale nove naseljence v Novi svet, so vršili zgodovinsko vlogo v ustvarjanju Amerike. Dasi ko ladje na jadra obstojale že od pametiveka, malo jih se je kdaj drznilo pred Kolumbov daleč stran od obali. Odkritje Amerike je pospešilo brodogradnjo. Ameriški naseljenci, ki so imeli na razpolago bogato zalogo dobrega lesa, so začeli graditi ladje. Zanimivo je, da je bila prva ladja zgrajena v svrhu, da povede nazaj na Angleško skupino naseljencev, ki so bili razočarani radi izkušnje v Ameriki po jako ostri zimi.

Sredi osemnajstega stoletja pojavili so se skunerji na dva jamba, malo kasneje takozvane paketne ladje in za njimi "clippers", ogromne jadrnice, zgrajene za večjo brzino. Leta 1819 je ladja "Savannah" dospela v Liverpool po vožnji samih 26 dni iz Savannah v državi Georgia. To je prvi parnik, ki je preplul Atlantik in od tedaj je parnik zaporedno iztisnil jadrnice iz prometa.

Leta 1830 je dospelo v newyorško luko 1510 ladij iz inozemskih pristanišč in od teh je bilo 400 parnikov, 700 "brigs", 370 skunerjev in ostale so bile jadrnice manjših tipov. Dovozele so 17 tisoč potnikov.

Tedaj ni bilo brzojavnih žic ni podmorskih kablov. Ljudje sa doznali za srečni prihod potnikov mnogo mesecev potem, ko je lajacija zavetišča in zaščite.

Tja do gradnje velikih železnih ladij v polovici prejšnjega stoletja je bilo potovanje po morju polno nesigurnosti in nevarnosti. Moderne plovce palače, ki tako zlahka preplujejo ocean za pet ali šest dni, so jako malo podobne svojim predhodnicam. Z izumajbo brezžičnega brzojava leta 1896 je to potovanje postalo še dvakrat bolj sigurno, kajti omogočilo je, da more ladja v nevarnosti poklicati druge na pomoč. Mnoge nesreče na morju je preprečil signal S. O. S. (Save Our Ship), s katerim ladja kliče na pomoč bližnje parnike.

Brzina vožnje.

Kolumbus je za vožnjo iz Palosa na Španskem do Mehikega zaliva rabil 61 dni. Ustavil se je na poti pri Kanaških otokih radi popravkov in grenplj je daljavo 3220 morskih milj v 35 dneh, kar je povprečno znašalo 92 milj na dan.

Sedaj se v ladjedelnici v Belfastu gradi novi veliki parnik "Oceanic", ki bo dalji od 1000 čevljev in bo imel tonažo 60.000. Da doseže rekord v brzini, ki ga je Nemčija že imela leta 1897, gradnja se sedaj na Nemškem dve sestinski ladji "Europa" in "Bremer". Ta parnika čista 938 čevljev dolga in povprečno brzina bo

čevljev, dočim nevačna angleška milja znaša 5280 čevljev).

To je bila dobra brzina za tako male ladje, kakor jih je imel Kolumbus. Povprečno prekoatlantsko potovanje po tej progi je tekom minolih 400 let znašalo 25 dni.

Naktere jadrnice, zgrajene v Ameriki, zlasti "Klipperji", so znašale pluti celo po 15 milj na uro. Klipper imenom "Dreadnought" je leta 1859 preplul ocean iz New Yorka do Cape Clear na Irskem v nekaj malega več kot 12 dni. Jadrnica "Severign of the Sea" je dosegla največjo brzino za en dan, ko je na poti z New Yorka v San Francisco nekega dne preplula 437 milj. Ali povprečni čas za vožnjo iz New Yorka v Liverpool je bil 23 do 30 dni. Bilo je tedaj jako zanimivih tekem med klipperji, naloženih s čajem, kolonialnimi mirodijami, kavom, suhim sadjem, itd., na poti iz Kitajske do Združenih držav, kajti brze ladje so zlahka prodajale vse blago, dočim one, ki so prihajale za njimi, so morale dostikrat prodajati pod ceno.

Parniki "The Great Westener" na poti iz Bristol v New York je preplul ocean leta 1838 v 15 dneh, kar se je tedaj smatralo za čudež.

Z napredkom v brodogradnji in z razvojem silnejših strojev, nastala je doba čim dalje večjih parnikov in čas vožnje preko oceana se je znatno skrajšal. Leta 1891 je "Majestic" preplul ocean med New Yorkom in Queenstown — daljava 2780 morskih milj — v 5 dneh in 18 urah. Leta 1908 je nesrečna "Lusitania" dosegla rekord z vožnjo na isti poti v 4 dneh in 15 urah. To brzino je potem "Mauretania" presegla leta 1910 za pet ur.

Vožnja iz New Yorka do Havre v manj kot 6 dneh, od New Yorka do Plymouth v 4 dneh in 21 urah in od New Yorka do Cherbourga v 6 dneh ne smatra se za nič izrednega v teh dneh. Ogromne ladje, kot "Leviathan", more pluti 28 milj in držati stalno povprečno brzino 27 milj.

Stare jadrnice in moderni parniki.

"Santa Maria", glavna ladja Kolumba, je bila 63 čevljev dolga, 20 široka in njena tonaža je znašala 150 ton. "Mayflower", ki je prinesel prve koloniste iz Anglije leta 1620, je bila ladja 180 ton in "Concord", na kateri so leta 1683 prišli prvi nemški kolonisti, je bila od 200 ton. Tudi prvi "paketi" niso imeli več tonaže kot 900 ali 1000 ton. Prostor med krovci v zadnjem delu ladje je bil deljen v kabine za potnike, srednji del je bil urejen za kuhinjo itd. Potniki tretjega razreda in moštvo je bilo nameščeno v sprednjem delu ladje. Največje take ladje so prevzale največ po par stotin potnikov.

Sprememba ob lesa do železa in potem jekla je izrevolucionirala brodogradnjo in dosegla dovršenost v modernih ogromnih oceanskih parnikih. Ljudje se ne strinjajo glede vprašanja, kateri je danes največji parnik na svetu. Nekateri mislijo, da je to ameriški parnik "Leviathan" (bivši "Vaterland"), drugi da je britanski parnik "Majestic" (bivši "Bismarck"). Oba nosita 58.000 ton. Od ostalih večjih parnikov je "Brenegaria" (bivši "Imperator"), parnik 52.000 ton, "Aquitania" 45.000 ton in "Ille de France" 43 tisoč ton. Vsaka izmed teh plovcev palač more namestiti 5000 potnikov in še dodatno moštvo ladje, ki znaša 1000 oseb in tudi več.

Sedaj se v ladjedelnici v Belfastu gradi novi veliki parnik "Oceanic", ki bo dalji od 1000 čevljev in bo imel tonažo 60.000. Da doseže rekord v brzini, ki ga je Nemčija že imela leta 1897, gradnja se sedaj na Nemškem dve sestinski ladji "Europa" in "Bremer". Ta parnika čista 938 čevljev dolga in povprečno brzina bo

čevljev, dočim nevačna angleška milja znaša 5280 čevljev).

To je bila dobra brzina za tako male ladje, kakor jih je imel Kolumbus. Povprečno prekoatlantsko potovanje po tej progi je tekom minolih 400 let znašalo 25 dni.

Naktere jadrnice, zgrajene v Ameriki, zlasti "Klipperji", so znašale pluti celo po 15 milj na uro. Klipper imenom "Dreadnought" je leta 1859 preplul ocean iz New Yorka do Cape Clear na Irskem v nekaj malega več kot 12 dni. Jadrnica "Severign of the Sea" je dosegla največjo brzino za en dan, ko je na poti z New Yorka v San Francisco nekega dne preplula 437 milj. Ali povprečni čas za vožnjo iz New Yorka v Liverpool je bil 23 do 30 dni. Bilo je tedaj jako zanimivih tekem med klipperji, naloženih s čajem, kolonialnimi mirodijami, kavom, suhim sadjem, itd., na poti iz Kitajske do Združenih držav, kajti brze ladje so zlahka prodajale vse blago, dočim one, ki so prihajale za njimi, so morale dostikrat prodajati pod ceno.

Parniki "The Great Westener" na poti iz Bristol v New York je preplul ocean leta 1838 v 15 dneh, kar se je tedaj smatralo za čudež.

Z napredkom v brodogradnji in z razvojem silnejših strojev, nastala je doba čim dalje večjih parnikov in čas vožnje preko oceana se je znatno skrajšal. Leta 1891 je "Majestic" preplul ocean med New Yorkom in Queenstown — daljava 2780 morskih milj — v 5 dneh in 18 urah. Leta 1908 je nesrečna "Lusitania" dosegla rekord z vožnjo na isti poti v 4 dneh in 15 urah. To brzino je potem "Mauretania" presegla leta 1910 za pet ur.

Vožnja iz New Yorka do Havre v manj kot 6 dneh, od New Yorka do Plymouth v 4 dneh in 21 urah in od New Yorka do Cherbourga v 6 dneh ne smatra se za nič izrednega v teh dneh. Ogromne ladje, kot "Leviathan", more pluti 28 milj in držati stalno povprečno brzino 27 milj.

Stare jadrnice in moderni parniki.

"Santa Maria", glavna ladja Kolumba, je bila 63 čevljev dolga, 20 široka in njena tonaža je znašala 150 ton. "Mayflower", ki je prinesel prve koloniste iz Anglije leta 1620, je bila ladja 180 ton in "Concord", na kateri so leta 1683 prišli prvi nemški kolonisti, je bila od 200 ton. Tudi prvi "paketi" niso imeli več tonaže kot 900 ali 1000 ton. Prostor med krovci v zadnjem delu ladje je bil deljen v kabine za potnike, srednji del je bil urejen za kuhinjo itd. Potniki tretjega razreda in moštvo je bilo nameščeno v sprednjem delu ladje. Največje take ladje so prevzale največ po par stotin potnikov.

Sprememba ob lesa do železa in potem jekla je izrevolucionirala brodogradnjo in dosegla dovršenost v modernih ogromnih oceanskih parnikih. Ljudje se ne strinjajo glede vprašanja, kateri je danes največji parnik na svetu. Nekateri mislijo, da je to ameriški parnik "Leviathan" (bivši "Vaterland"), drugi da je britanski parnik "Majestic" (bivši "Bismarck"). Oba nosita 58.000 ton. Od ostalih večjih parnikov je "Brenegaria" (bivši "Imperator"), parnik 52.000 ton, "Aquitania" 45.000 ton in "Ille de France" 43 tisoč ton. Vsaka izmed teh plovcev palač more namestiti 5000 potnikov in še dodatno moštvo ladje, ki znaša 1000 oseb in tudi več.

Sedaj se v ladjedelnici v Belfastu gradi novi veliki parnik "Oceanic", ki bo dalji od 1000 čevljev in bo imel tonažo 60.000. Da doseže rekord v brzini, ki ga je Nemčija že imela leta 1897, gradnja se sedaj na Nemškem dve sestinski ladji "Europa" in "Bremer". Ta parnika čista 938 čevljev dolga in povprečno brzina bo

čevljev, dočim nevačna angleška milja znaša 5280 čevljev).

To je bila dobra brzina za tako male ladje, kakor jih je imel Kolumbus. Povprečno prekoatlantsko potovanje po tej progi je tekom minolih 400 let znašalo 25 dni.

Naktere jadrnice, zgrajene v Ameriki, zlasti "Klipperji", so znašale pluti celo po 15 milj na uro. Klipper imenom "Dreadnought" je leta 1859 preplul ocean iz New Yorka do Cape Clear na Irskem v nekaj malega več kot 12 dni. Jadrnica "Severign of the Sea" je dosegla največjo brzino za en dan, ko je na poti z New Yorka v San Francisco nekega dne preplula 437 milj. Ali povprečni čas za vožnjo iz New Yorka v Liverpool je bil 23 do 30 dni. Bilo je tedaj jako zanimivih tekem med klipperji, naloženih s čajem, kolonialnimi mirodijami, kavom, suhim sadjem, itd., na poti iz Kitajske do Združenih držav, kajti brze ladje so zlahka prodajale vse blago, dočim one, ki so prihajale za njimi, so morale dostikrat prodajati pod ceno.

Parniki "The Great Westener" na poti iz Bristol v New York je preplul ocean leta 1838 v 15 dneh, kar se je tedaj smatralo za čudež.

Z napredkom v brodogradnji in z razvojem silnejših strojev, nastala je doba čim dalje večjih parnikov in čas vožnje preko oceana se je znatno skrajšal. Leta 1891 je "Majestic" preplul ocean med New Yorkom in Queenstown — daljava 2780 morskih milj — v 5 dneh in 18 urah. Leta 1908 je nesrečna "Lusitania" dosegla rekord z vožnjo na isti poti v 4 dneh in 15 urah. To brzino je potem "Mauretania" presegla leta 1910 za pet ur.

Vožnja iz New Yorka do Havre v manj kot 6 dneh, od New Yorka do Plymouth v 4 dneh in 21 urah in od New Yorka do Cherbourga v 6 dneh ne smatra se za nič izrednega v teh dneh. Ogromne ladje, kot "Leviathan", more pluti 28 milj in držati stalno povprečno brzino 27 milj.

Stare jadrnice in moderni parniki.

"Santa Maria", glavna ladja Kolumba, je bila 63 čevljev dolga, 20 široka in njena tonaža je znašala 150 ton. "Mayflower", ki je prinesel prve koloniste iz Anglije leta 1620, je bila ladja 180 ton in "Concord", na kateri so leta 1683 prišli prvi nemški kolonisti, je bila od 200 ton. Tudi prvi "paketi" niso imeli več tonaže kot

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za "Glas Naroda" priredil G. P.

18

(Nadaljevanje.)

— Mirujte, Miss Molly, mirujte!

Sara je lahko slišala svarilno šepetanje, nakar je sledil pritažen pogovor, prekinjen od vzklikov in smehov mlade ženske. Nato pa so se naenkrat vrata odprla in prikazala se je Molly Selwyn, ki se je takoj pričela opravičevati pri Sari radi sprejema, katerega je bila deležna ali pravzaprav, katerega ni bila deležna. Molly je bila tako očarljiva, da si je takoj pridobila odpuščanje Sare.

Bila je stasita mlada ženska z zlatimi lasmi.

Čudovita stvar je biti mlad. Molly si je našla čašo ostudnega čaja ter jo izpila v spremstvu šrimpov in kruha s surovim maslom. Ko je Sara milo protestirala, se je le smejala ter izjavila, da je to še probavna dijeta v primeri s "študijskim čajem", katerega pripravljajo umetniška kolonija v Oldhampton.

Tako je klepetala veselo naprej napram Sari ter orisala naprej portrete njenih bodočih sosedov. — Ljudi, o katerih je izjavil Selwyn že prej, "da so dosti boljši kot pa oni sami".

— Herrieki in Andrti Maynardi so naši najbolj intimni prijatelji, — in prepričana sem, da jih boste oboževali. Mrs. Maynard je vdova in če bi ne bila tako strašno bogata, bi se Monkshaven vedno zgrajal nad njo. Ona je ultra-moderna ter kadi, kjerkoli se ji zljubi in preklinja, kadar ji zmanjka navadnih besed — vse stvar, ki so prepovedane v izbranih krogih Monkshavena. Ona pa je vdova milijonarja in mesto da bi ji raditega vsakdo obračal hrbet, se ji vsakdo priljubljuje ter izjavlja:

— Mrs. Maynard je tak popolno moderen tip, saj veste!

Molly je čisto natančno oponoščala sladko-beli povdarek njih kritikov.

— In kdo so Herrieki? — je vprašala Sara smeje. — Poročeni ljudje?

— Ne. — Molly je stresla z glavo. — Miles je samec ter živi s staro teto. — Miss Lavinijo. Ali pravzaprav ona živi z njim ter gospodinja za njega. "Lavender Lady" — jo kličem jaz vedno, kajti ona je ena onih staromodnih ljudi, ki spominjajo vedno na majhne muslimanske vrečke bezga. Miles je dovršen človek, a je hrom, ubogi revež!

Sara je čakala poželjivo na opis, ki bi se prilegal njenemu zadnjemu sopotniku, a noben ni prišel in končno je stavila neko vprašanje, v upanju, da izvaži iz deklece njegovo ime.

— Bil je strašno neprijazen in surov. — je dostavila. — in vendar ni izgledal niti napmanj kot tak. Na njem ni manjkalo vzgoje. Bil je namenoma robot — kot da bi ne imela jaz nobene pravice biti z njim na istem planetu — ali vsaj, ne v istem železniškem odetku.

Molly je brižno prikimala.

— Jaz mislim, da vem, koga mislite. Bil je suh, zagorel, mrko izgledajoč človek, s takimi očmi, da bi skoro poskočila, če bi se neadno ozrl na vas?

— S tem set ga natanko opisali. — je priznala Sara ter se medle nasmešila. — Potem je bila Samotar iz West Enda.

— Samotar iz West Enda.

— Da. On je čuden, molčeč človek, ki živi sam zase v hiši, zgrajeni skoro na robu Monks Cliff. — Ali ste jo videli, ko ste se peljali navzgor?

— O, — je vzklila Sara, kot nenadno razsvetljena. — Potem je njegovo ime Trent. Voznik mi je nudil to informacijo. — je dostavila, v odgovor na presenečen pogled Molly.

— Da, — Garth Trent. To je čudno ime. — zveni kot železniška lokozija, kaj ne? Njemu pa očitno prija. — je dostavila zamišljeno.

— Ali ste se sestala z njim? — je vprašala Sara. Čudno, kako veliko zanimanje je vzbudilo v njej njo kratko srečanje.

— Da, — enkrat. — Zasmejala se je. — Postopal je z menoj kot da nisem bila tam. — Vsaj skušal je tako...

— Ne zveni kot da je bil uspešen? — se je oglasila Sara.

Molly je zla nanjo slovesno.

— Povedal je pozneje Miles Herrieku, — edinemu človeku, s katerim govori sploh neprisiljen, — da sem Delilah tip ženske in da bi morala biti zadavljena takoj ob rojstvu.

— On mora biti očarljiva oseba, — je komentirala Sara ironično.

— On je sovražnik žensk — jaz mislim, da se jezi na cel svet in na ženske prav posebno. Jaz mislim, — je dostavila brihtno, — da je bil varan v ljubezni.

V istem trenutku pa je stopil v sobo zopet Selwyn in njegov resni obraz se je nekoliko razsvetlil ob pogledu na njegovo hčerko.

— Halo, Molly! Ali si prišla nazaj? — je vprašal smehljaje. — Ali si že sklenila mir z Miss Tennant? Ti razbrzdana mlada ženska!

— To je podedovano, oče — in ne karaj mene! — je odvrnila Molly z leno nesramnostjo, potegnila njegovo glavo navzdol ter ga poljubila na njegove skuštrane lase.

Selwyn se je smejal.

— Sprejemem, — je rekel. — In kdo je bil varan v ljubezni?

— Samotar iz West Enda.

— O, — je rekel Selwyn, obrnjen proti Sari, — razpravljali ste o naši krajevni uganki?

— Da. Meni se zdi, da sem potovala skupaj z njim iz Oldhampton. Izledal je strašno robot človek.

— To se mi zdi. On ne mara žensk.

— Monks Cliff izgleda torej primerno bivališče zanj, — je pripomnila Sara.

Vsi so se smejali in naenkrat je stavil Selwyn svoji hčerki predlog, naj pohiti navzgor ter obišče svojo mater.

— Ona bo razžaljena, če ne boš šla gor, kiddy. — je rekel. — Skušaj biti zelo prijazna z njo, — kajti danes je nekoliko izmučena in razdražena.

Ko je zapustila sobo, se je obrnil Selwyn proti Sari, s čudno mešanico ponosnega odpora in obžalovanja v očeh.

— Meni je žal, Miss Tennant, — je rekel priprosto, — da ste videli našo najslabšo stran tako kmalu po svojem prihodu. Morate skušati oprostiti mi...

— O, prosim vas, nikarte se opravičevati, — je posegla Sara vmes. — Meni je žal, da sem bila tam ravno takrat. Moralo je biti strašno za vas.

On se ji je pomembno nasmešnil.

(Dalje prihodnjik.)

Pred revizijo procesa proti Kureševi.

Pariz, 24. oktobra

Napeto zanimanje, ki je vladalo med pariškim prebivalstvom tekom porotne obravnave proti Pepci Kureševi, je po izrečni smrtni obsodbi rodilo nenavdno močno reakcijo, ki se izraža predvsem v energičnem pokretu pariškega organiziranega žensstva z zahtevo, da se proces revidira. Pepec Kureševa se nahaja v beli celici jetnišnice Saint Lazare in je vsa strta. Nepristano joče in zatrjuje, da je nedolžna. Vestno jo čuvajo, da ne bi v obupu izšla samomora. V Franciji ni običaj, da bi se smrtno obsodbe nad ženskami izvrševale in tako se lahko smatra za gotovo, da bo pomiloščena od strani prezidenta republike deležna tudi Pepec Kureševa. Predstala bi ji tedaj dosmrtna internacija v Guayani.

Toda v pariški javnosti se vedno energičneje pojavlja dvom o krivdi Pepec Kureševi in pariško organizirano žensstvo je začelo dvigati glas proti procesu samemu, kakor tudi proti obsodbi. Izdan je bil apel na vse francosko žensstvo, ki zahteva ne samo revizijo procesa proti Pepec Kureševi, marveč tudi revizijo zakona, da se odpravi smrtna kazen vohče.

Pozornost je vzbudil te dni članek znane pariške prvoboriteljice in publicistke ge. dr. Noemi Strickerjeve, ki ga je objavila v znamenitem pariškem dnevniku "Ere Nouvelle." Tu navaja:

— Smrtna obsodba v procesu proti Pepec Kureševi je osnovana na nezadostnih materialnih dokazih. Pravijo, da je obtoženska lažnivka in tatice. Toda lažnivka in tatice ne postaja obvezno tudi ubijalka. Preiskava ni pojasnila nekaterih važnih momentov, med drugimi tudi ne trenutka, kdaj je bil zločin izvršen. Malenkost, od katere pa vendar zavisi življenje obtoženke. Čuvaj boudonjskega gaja je izjavil, da je zločin samo v kratkih minutah bil materialno nemogoč. Tej izjavi senat ni pripisoval dovolj važnosti, a neverjetno je, da bi bila obtoženka, mogla zločin izvršiti okrog 11. dopoldne in da so jo že opoldne zopet videli na pariški glavni tržnici. Na čem vohče bazira obtožba? Na preteklosti, na nezadostnih dokumentih, na činjenicah, ki nikakor ne zadostujejo, da bi predstavile absolutno gotovost. Kaj naj mislimo o važnosti ki jo

je preiskava posvetila proučavanju blata in listja na čevljih. Na centralni tržnici je mnogo ostančkov porotne obravnave proti Pepci Kureševi, je po izrečni smrtni obsodbi rodilo nenavdno močno reakcijo, ki se izraža predvsem v energičnem pokretu pariškega organiziranega žensstva z zahtevo, da se proces revidira. Pepec Kureševa se nahaja v beli celici jetnišnice Saint Lazare in je vsa strta. Nepristano joče in zatrjuje, da je nedolžna. Vestno jo čuvajo, da ne bi v obupu izšla samomora. V Franciji ni običaj, da bi se smrtno obsodbe nad ženskami izvrševale in tako se lahko smatra za gotovo, da bo pomiloščena od strani prezidenta republike deležna tudi Pepec Kureševa. Predstala bi ji tedaj dosmrtna internacija v Guayani.

— Ženske! Zahtevamo revizijo procesa ene najnesrečnejših naših sester, pa naj bo tudi kriva. Zahtevamo revizijo zakona! Zahtevamo ukinitve smrtno kazni, ki je barbarska, ki budi najprimitivnejše instinkte in ki še ni preprečila nobenega zločina in tudi ne daje zadoščenja. Zadoščenje se daje samo v življenju. Je tudi brez koristi, ker ne more obuditi mrtve žrtve in daje obitelji tako žalostno satisfakcijo, da jo morajo odkloniti vse ženske, vse matere. Ženske, v imenu človečanskega zakona, ki mu predvsem služimo zahtevamo ukinitve smrtno kazni v Franciji in v vseh državah. Bolehno človeštvo se ne da odzdraviti s smrtnimi kaznimi. Samo obramba življenja, radikalna in absolutna, ne pa ubijanje niti individualno niti po zakonu niti kolektivno v vojni, bo dosegla spoštovanje življenja. Matere, hčere, soproge, sestre, vse, ki živite, zahtevajte življenje za vse one, ki živijo!

Na koncu poziva dr. Strickerjeva čitatelje, da podpišejo njen apel. In že v istem listu podpira poziv enako ugledna pariška novinarka in feministka ga. Fanny Clarova, ki opisuje obup Pepec Kureševi v jetnišnici. Navaja, da bo Pepecin zagovornik dr. Canet storil vse za revizijo procesa. Ako se zgodi, — izvaja ga. Clarova — da odkrijejo drugega krivca, bodo pristali smrtno kazni utrpeli izgubo. Toda nasprotniki smrtno kazni bodo s tem dobili močno podporo v borbi za pravično stvar.

Tečaje za izobrazbo

otvori ženski fašij v Gorici. Sledil mu bo tudi moški fašij. Med Lahij je zelo občutno pomanjkanje izobrazbe. Pred vojno je ni bilo in po vojni je v tem pogledu še slabše.

Par let pred vojno je bil razkrih takratni Faiduttijev dnevnik "L'Eco del Littoral" škandalozno dejstvo, da je od Lahov v goriskem mestu, ki jih je bilo 1400, nepismenih 60 odst. Laški liberalni gospodje so pihali od jeze in otvorili so tečaje za analfabete, ki se pa niso obnesli.

O šolskem obisku mestnih otrok so imeli na magistratu tako evidenco, da so vpraševali neko slavonsko mater, če je njen sin sploh hodil v šolo, baš — ko je napravil maturo na gimnaziji.

POZOR!

Naznanjam, da letos zopet pošiljam domače suhe klobase, plečeta, šunkice in danke po 40c funt; poštnina prosta.

Za obilo naročil se priporočam.

Fred Jazbec,

1561 E. 49. St., Cleveland, Ohio.

(3x16.17&19)

NUDIMO VAM IZVANREDNO PRILIKO

in jamčimo prijetno in brezskrbno potovanje vsem rojakom, kateri se želijo udeležiti našega

BOŽIČNEGA IZLETA DNE 8. DECEMBRA t. l.

s parnikom

"Ile de France"

našim rojakom najbolj priljubljen velikan francoske parobrodne družbe. Oprema, hrana in postrežba je itak slehernemu dobro znana in je vsako priporočilo nepotrebno.

V OSMIH DNEH V SLOVENIJI,

kjer Vas pričakujejo sorodniki, prijatelji in znanci. SEDAJ JE ŠE ČAS, da vredite vse potrebno za odhod.

Za cene, preskrbo pojavačnih listin in rezervacije obrnite se na

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.

Najboljša strojepiska

Evropi je Miss Olga Fisher iz Berlina. Iz evropskega kontesta strojepisk je izšla kot zmagalka.

NAPOLEONOV GROB

"Times" so priobčile pismo z otoka Sv. Helene, ki nudi žalostno sliko o propadanju Napoleonovega groba ter hiše, kjer je preživel cesar zadnja leta. Leta 1840. so prenesli Napoleonove ostanke na Francosko. Gomila na Sv. Heleni je ostala prazna. Kraj, kjer je po prej počivala kresta, so pokrili s preprosto ploščo in zavarovali z železno ograjo. Zdaj je plošča razpočena in zaraščena. Ograja je polomljena in rjava. Hiša v Longwoodu propada, sobe so prazne. Nikjer ni nobenega spomnika na visokega jetnika. Samo v veži nad angleškim odprtim kamnom stoji slabo Napoleonovo posreje iz mavea. V prvi sobi, nekdanjem cesarjevem kabinetu, visi star seznam vseh zmag Napoleonove velike armade. Tudi okvir je polomljen in steklo razbito. V drugi sobi, nekdanji spalnici, kjer je umrl Napoleon, visita na zidu prekrizani angleška in francoska zastava. Na mizi ležita lopatica in skledica. Paznik pravi, da je obiskal pred leti Sv. Heleno prine Waleski. Lopatico je rabil, ko je vsadil drevo na Napoleonovem grobu. Iz skledice pa je bil vodo ob studenec, kjer je sedel jetnik cele dneve. Niti Francozi niti Angleži ne skrbje za zadnje Napoleonovo bivalšče. Med vojno je poginila Napoleonova papiga, ki je znala kričati: "Pauvre Boney" (ubogi Bonaparte). Edini sodobnik, ki še biva na otoku je velika želva. Ta nosi na hrbtu črko N, ki jo je vrezal baje cesar z dijamantnim prstanom. To so vsi spomini na ubogega jetnika, ki se je hudo zredil ter si nakopal radi vročega podnebja ledvično vnetje, ki mu je podlegel. Edina Napoleonova zabava je bilo metanje krušnih drobtin ribam v potoku, dasi je poprej pretresal ves vet.

Pod kaznijo razlstitve.

Mussolini je nedavno zopet govoril o važnosti kmetijstva za narod in državo, zatrjujoč, da bo storil vse, kar mogoče, za splošno kmetijstva. Kmetovalci so dolžni storiti, kar jim ukaže vlada. "Gospodarski program se izvrši točno tudi proti indolenci in skepticizmu morebitnikov, ker je načrtana bonifikacija dolžnost vseh prizadetih pod kaznijo razlstitve. V

KONJ — ZMAGALEC

Pri dinkah, ki so se vršile pred kratkim v Baltimore, O., je zmagal konj "High Strung", ki ga vidite na sliki. Dirke je opazovalo 30,000 oseb.

Kretanje parnikov Shipping News

21. novembra: Berengaria, Cherbourg, America, Cherbourg, Bremen
22. novembra: Megantic, Havre, Dresden, Cherbourg, Bremen
24. novembra: Olympia, Cherbourg, New York, Cherbourg, Hamburg, Augustus, Napoli, Genova, New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
28. novembra: Columbus, Cherbourg, Bremen, President Harding, Cherbourg
1. decembra: Paris, Havre, Homer, Cherbourg, Pennland, Cherbourg, Antwerpen, Minneapolis, Cherbourg
5. decembra: Aquitania, Cherbourg, Leviathan, Cherbourg
8. decembra: Muenchen, Cherbourg, Bremen, Ile de France, Havre (NAS BOŽIČNI IZLET)
Majestic, Cherbourg, Minneapolis, Boulogne sur Mer, Lapland, Cherbourg, Antwerpen, Cleveland, Cherbourg, Hamburg, Conte Biancamano, Napoli, Genova, Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. decembra: Saturnia, Trst, Deutschland, Cherbourg, Hamburg, Berlin, Cherbourg, Bremen
12. decembra: Roma, Napoli, Genova, George Washington, Cherbourg, Bremen
14. decembra: Berengaria, Cherbourg
15. decembra: Minnetonka, Cherbourg
16. decembra: Hamburg, Cherbourg, Hamburg
18. decembra: Paris, Havre
20. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
22. decembra: Olympia, Cherbourg, Minnekahda, Boulogne sur Mer, St. Louis, Cherbourg, Hamburg
27. decembra: President Wilson, Trst, America, Cherbourg, Bremen
29. decembra: Majestic, Cherbourg, Pennland, Cherbourg, Antwerpen, Minneapolis, Cherbourg, Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg, New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Columbus, Cherbourg, Bremen

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na oglednih čarnikih: Paris — 30. nov. (opolnoči). Paris — 17. dec. (popoldne). Ile de France 7. dec.; 11. jan. (Os poineci). Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebnih kabinah s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavnostna francoska kuhinja. Iredno niske cene.

Vprašajte katerega koli nobelneznaka ali FRENCH LINE 19 State Street, New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvareh. Vred naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvostarne brošurke.

Tudi nadzravljeni zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošlec oseba, bodisi v najbližji naselniški urad ali ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moške s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ne-državljanov, ki so bili postavno pripnušeni v to deželo za stalno blvanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinja itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa so ne sprejema nikakih prošelj na ameriške vizeje.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
NEW YORK

PRAV VSAKDO — kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh — MALI OGLASI v "Glas Naroda"